

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
доц. Михайлишин Р.В.
“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МИТНА СПРАВА

освітній ступінь	бакалавр
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузь знань	07 Управління та адміністрування
освітня програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
факультет	економічний

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни “Митна справа” для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 “Фінанси, банківська справа, та страхування” (освітня програма “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”).

Розробник: Микуляк Олеся Володимирівна, *доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту, кандидат економічних наук, доцент.*

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту.

Протокол від “30” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту

- (проф. Крупка М.І.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 “Управління та адміністрування” Спеціальність: 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”	Дисципліна вільного вибору студентів	
Модулів – 2	Освітній рівень: бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		4-й	4-й
Індивідуальні науково-дослідні завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2	1 і 2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3,43		Лекції	
		28 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		48 год.	76 год.
	Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,88
для заочної форми навчання – 0,18

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни “Митна справа” є формування необхідних знань та умінь, спрямованих на розвиток у студентів компетентностей у сфері митної справи.

Завданнями вивчення дисципліни “Митна справа” є:

- дослідження специфіки регулювання господарської діяльності у сфері зовнішньоекономічних відносин;
- висвітлення особливостей формування і розвитку митної системи держави;
- ознайомлення з митними режимами проведення зовнішньоекономічних операцій;
- оцінювання митно-тарифного і нетарифного регулювання експортно-імпортової діяльності;
- надання знань щодо процедур митного оформлення та контролю товарів і транспортних засобів при перетині митного кордону;
- визначення пріоритетів розвитку митного регулювання зовнішньоекономічних відносин України в умовах світової економічної інтеграції.

Загальні компетентності (ЗК):		Спеціальні компетентності (СК):	
ЗК07	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	СК05	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
ЗК08	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел		
ЗК14	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	СК09	Здатність здійснювати ефективні комунікації.
		СК11	Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Митна справа» студент повинен

знати:

- теоретичну та методологічну базу, відповідну фахову термінологію, необхідну для оволодіння практикою організації митної справи у державі;

вміти:

- розробляти концептуальні основи розвитку національної системи зовнішньоекономічного оподаткування та заходи державного регулювання у митній сфері;
- аналізувати тенденції змін у фіскальній політиці, оцінювати вплив зовнішніх та внутрішніх чинників на розвиток економіки України;
- практично застосовувати сучасні інформаційні технології у вирішенні завдань управління митною діяльністю;
- організовувати функціонування та розробляти концептуальні засади перспективного розвитку митних органів;
- обґрунтовувати вибір альтернативних стратегій зовнішньоекономічних відносин підприємств та механізмів їхньої реалізації, а також впроваджувати контрольні-аналітичні функції щодо зовнішньоекономічної діяльності;
- адекватно оцінювати та прогнозувати стан зовнішньоекономічних зв'язків країни і вирішувати проблеми її інтеграції у світову фінансову систему.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР02	Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем
ПР03	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
ПР04	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування
ПР07	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування
ПР19	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
ПР22	Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна концепція митної справи

Тема 1. Теоретичні основи митної справи

Види і принципи зовнішньоекономічної діяльності держави. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Теорії міжнародної торгівлі. Економічні переваги вільної торгівлі та необхідність її регулювання.

Економічна сутність і види митно-тарифних відносин. Система суб'єктів митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики держави. Принципи формування і реалізації митної політики. Функції митно-тарифної політики держави. Моделі зовнішньої торгівлі.

Інструменти митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Мито. Нетарифні інструменти. Кількісні обмеження. Бар'єри технічного характеру.

Тема 2. Митна система України

Історія митного оподаткування в Україні. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Правова основа діяльності митних органів. Митний кодекс України: основні положення. Міжнародні конвенції та зовнішньоекономічні угоди. Державна митна служба України та її структура. Митниця. Митний пост. Митна варта. Основні завдання митних органів. Спеціалізовані митні установи та організації.

Змістовий модуль 2. Інструменти митного регулювання зовнішньоекономічних відносин

Тема 3. Митні режими

Сутність митних режимів зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика митних режимів. Вибір і зміна митного режиму. Механізм застосування митних режимів у зовнішньоекономічних відносинах.

Режими основного обсягу зовнішньоторговельних операцій: імпорт, реімпорт, експорт, реекспорт, тимчасове ввезення (вивезення).

Режими, відповідно до яких митні органи надають послуги. Митний склад. Магазин безмитної торгівлі. Режими переробки на митній території України та поза її межами. Специфіка проведення операцій з давальницькою сировиною.

Режими припинення операцій у сфері митно-тарифних відносин. Відмова на користь держави. Знищення або руйнування. Спеціальні митні режими. Митна зона. Транзит.

Тема 4. Митна вартість

Сутність митної вартості та її місце в системі митного оподаткування. Нормативно-правова база оцінки товарів у митних цілях.

Визначення митної вартості товарів, що експортуються за межі митної території України.

Методи нарахування митної вартості при ввезенні товарів на митну територію України. Визначення митної вартості товару за ціною угоди з ввезеними товарами. Визначення митної вартості товару за ціною угоди з ідентичними та подібними товарами. Визначення митної вартості товару на основі розрахунку (віднімання) вартості. Визначення митної вартості товару на основі додавання вартості. Резервний метод визначення митної вартості товару.

Особливості застосування адміністративних важелів коригування митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон країни.

Використання Правил ІНКОТЕРМС для визначення митної вартості. Світова практика визначення митної вартості товарів.

Тема 5. Митні платежі

Митні платежі – інструмент системи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності. Митні платежі як джерело доходів до бюджету держави.

Митний тариф і особливості його нарахування. Економічні наслідки застосування митного тарифу для країни. Вплив митного тарифу на національного споживача і діяльність вітчизняного виробника. Тарифні пільги і преференції.

Механізм нарахування непрямих податків при проведенні експортно-імпортних операцій.

Плата за послуги митних органів.

Визначення країни походження товару з метою митного оподаткування.

Тема 6. Нетарифне регулювання експортно-імпортних операцій

Нетарифні інструменти митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, їхні види.

Ліцензування і квотування зовнішньоторговельних операцій. Побічний протекціонізм як інструмент нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі. Адміністративні методи стимулювання експорту в умовах вступу до СОТ.

Переваги та недоліки нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі. Світова практика використання нетарифних інструментів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Змістовий модуль 3. Система митного оформлення і митного контролю

Тема 7. Митне оформлення товарів і транспортних засобів

Сутність і призначення митного оформлення товарів та транспортних засобів. Документи, необхідні для митного оформлення товарів і транспортних засобів.

Види декларацій. Декларування митної вартості. Спрощений порядок митного оформлення товарів. Окрема митна декларація. Застосування тимчасової, попередньої, періодичної та додаткової декларацій при імпорті товарів.

Система електронного декларування товарів. “Електронна митниця”.

Тема 8. Оподаткування товарів, які переміщують громадяни через митний кордон України

Порядок ввезення на митну територію України та вивезення за її межі товарів і транспортних засобів громадян. Визначення митної вартості товарів і транспортних засобів, які переміщуються громадянами.

Особливості міжнародних поштових відправлень. Переміщення і митне оформлення валютних цінностей громадян. Порядок переміщення (пересилання) фізичними особами платіжних інструментів через митний кордон України. Предмети офіційного та особистого користування у митній справі.

Тема 9. Митний контроль

Види порушень митних правил. Контрабанда. Відповідальність за порушення митних правил і процедур.

Принципи і форми митного контролю. Спеціальні види контролю на митному кордоні України. Митний контроль за переміщенням валютних цінностей. Валютний контроль. Контроль за товарами, що переміщуються між митницями на території України.

Сутність і завдання митної статистики. Статистика митної торгівлі. Спеціальна митна статистика.

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Змістовий модуль 4. Митно-тарифні аспекти світової економічної інтеграції

Тема 10. Митне регулювання зовнішньої торгівлі в умовах світової економічної інтеграції

Сучасний стан і перспективи розвитку митно-тарифних відносин в умовах глобалізації. Митно-тарифні аспекти світової економічної інтеграції. Світова організація торгівлі та реалізація економічних інтересів країни за умов участі у митному союзі. Вимоги СОТ до митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності держави. Митні інтереси та митна безпека держави.

Україна – ЄС: партнерство і співробітництво. Всесвітня митна організація як суб'єкт регулювання митно-тарифних відносин.

Особливості організації митної справи у зарубіжних країнах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальна концепція митної справи												
<i>Тема 1.</i> Теоретичні основи митної справи	7	2	1			4	10	1	1			8
<i>Тема 2.</i> Митна система України	7	2	1			4	9,5	1	0,5			8
Разом за змістовим модулем 1	14	4	2			8	19,5	2	1,5			16
Змістовний модуль 2. Інструменти митного регулювання зовнішньоекономічних відносин												
<i>Тема 3.</i> Митні режими	7	2	1			4	5,5	1	0,5			4
<i>Тема 4.</i> Митна вартість	12	4	2			6	12	1	1			10
<i>Тема 5.</i> Митні платежі	14	4	2			8	12	1	1			10
<i>Тема 6.</i> Нетарифне регулювання ЗЕД	7	2	1			4	6,5	-	0,5			6
Разом за змістовим модулем 2	40	12	6			22	36	3	3			30
Змістовий модуль 3. Система митного оформлення і митного контролю												
<i>Тема 7.</i> Митне оформлення	10	4	2			4						
<i>Тема 8.</i> Оподаткування товарів і ТЗ, які переміщують громадяни через митний кордон	9	4	1			4	12	1	1			10
<i>Тема 9.</i> Митний контроль	7	2	1			4	11,5	1	0,5			10
Разом за змістовим модулем 3	26	10	4			12	23,5	2	1,5			20
Змістовий модуль 4. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах світової економічної інтеграції												
<i>Тема 10.</i> Митні аспекти світової економічної інтеграції	10	2	2			6	11	1				10
Разом за змістовим модулем 4	10	2	2			6	11	1				10
Усього годин	90	28	14			48	90	8	6			76

5. Тематика лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Загальна концепція митної справи			
1.	Тема 1. Теоретичні основи митної справи - 1. Економічна сутність і суб'єкти митно-тарифних відносин 2. Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики держави 3. Інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	1
2.	Тема 2. Митна система України 1. Правова основна діяльності митних органів 2. Державна митна служба України та її структура 3. Головні завдання митних органів 4. Розвиток митної політики в Україні	2	1
Змістовий модуль 2. Інструменти митного регулювання зовнішньоекономічних відносин			
3.	Тема 3. Митні режими 1. Сутність митних режимів у зовнішньоекономічній діяльності 2. Характеристика митних режимів основного обсягу зовнішньоторговельних операцій	2	1
4.	Тема 4. Митна вартість 1. Сутність митної вартості та її місце в системі митного оподаткування 2. Визначення митної вартості товарів, які експортують за межі митної території України 3. Методи нарахування митної вартості при ввезенні товарів на митну територію України 4. Адміністративні важелі коригування митної вартості товарів, які переміщують через кордон	4	1
5.	Тема 5. Митні платежі 1. Митні платежі – інструмент системи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності 2. Митний тариф і особливості його нарахування 3. Механізм нарахування непрямих податків при проведенні експортно-імпортних операцій	4	1
6.	Тема 6. Нетарифне регулювання ЗЕД 1. Нетарифні інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності, їхні види 2. Ліцензування і квотування зовнішньоторговельних операцій 3. Переваги та недоліки нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі	2	-
Змістовий модуль 3. Система митного оформлення та митного контролю			

7.	Тема 7. Митне оформлення 1. Сутність і призначення митного оформлення 2. Декларування як складова митного оформлення 3. Форми і види митних декларацій. Декларування митної вартості	4	0,5
8.	Тема 8. Оподаткування товарів і ТЗ, які переміщують громадяни через митний кордон 1. Загальні положення переміщення громадянами товарів через кордон 2. Вивезення громадянами товарів, предметів, валютних цінностей за межі України 3. Ввезення громадянами товарів, предметів, валютних цінностей в Україну	4	0,5
9.	Тема 9. Митний контроль 1. Поняття і види порушень митних правил 2. Принципи та форми митного контролю 3. Спеціальні види контролю на митному кордоні України 4. Сутність і завдання митної статистики	2	1
Змістовий модуль 4. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах світової економічної інтеграції			
10.	Тема 10. Митні аспекти світової економічної інтеграції 1. Сучасний стан і перспективи розвитку митно-тарифних відносин в умовах глобалізації. 2. Світова організація торгівлі та реалізація економічних інтересів країни за умов участі у митному союзі. 3. Митні інтереси та митна безпека держави. 4. Україна – ЄС: партнерство і співробітництво. 5. Всесвітня митна організація як суб'єкт регулювання митно-тарифних відносин. 6. Особливості організації митної справи у зарубіжних країнах.	2	1
Разом		28	8

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Загальна концепція митної справи			
1.	<p>Тема 1. Теоретичні основи митної справи</p> <p>Види і принципи зовнішньоекономічної діяльності держави. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Теорії міжнародної торгівлі. Економічні переваги вільної торгівлі та необхідність її регулювання.</p> <p>Економічна сутність і види митно-тарифних відносин. Система суб'єктів митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики держави. Принципи формування і реалізації митної політики. Функції митно-тарифної політики держави. Моделі зовнішньої торгівлі.</p> <p>Інструменти митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Мито. Нетарифні інструменти. Кількісні обмеження. Бар'єри технічного характеру.</p>	1	1
2.	<p>Тема 2. Митна система України</p> <p>Історія митного оподаткування в Україні. Органи державного регулювання ЗЕД.</p> <p>Правова основа діяльності митних органів. Митний кодекс України. Міжнародні конвенції та зовнішньоекономічні угоди. Державна митна служба України та її структура. Митниця. Митний пост. Митна варта. Основні завдання митних органів.</p> <p>Спеціалізовані митні установи та організації.</p>	1	0,5
Змістовий модуль 2. Інструменти митного регулювання зовнішньоекономічних відносин			
3.	<p>Тема 3. Митні режими</p> <p>Сутність митних режимів зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика митних режимів. Вибір і зміна митного режиму. Механізм застосування митних режимів у зовнішньоекономічних відносинах.</p> <p>Режими основного обсягу зовнішньоторговельних операцій: імпорт, реімпорт, експорт, реекспорт, тимчасове ввезення (вивезення).</p> <p>Режими, відповідно до яких митні органи надають послуги. Митний склад. Магазин безмитної торгівлі. Режими переробки на митній території України та поза її межами. Специфіка проведення операцій з давальницькою сировиною.</p> <p>Режими припинення операцій у сфері митно-тарифних відносин. Відмова на користь держави. Знищення або руйнування. Спеціальні митні режими. Митна зона. Транзит.</p>	1	0,5

4.	<p>Тема 4. Митна вартість</p> <p>Сутність митної вартості та її місце в системі митного оподаткування. Нормативно-правова база оцінки товарів у митних цілях.</p> <p>Визначення митної вартості товарів, що експортуються за межі митної території України.</p> <p>Методи нарахування митної вартості при ввезенні товарів на митну територію України. Визначення митної вартості товару за ціною угоди з ввезеними товарами. Визначення митної вартості товару за ціною угоди з ідентичними та подібними товарами. Визначення митної вартості товару на основі розрахунку (віднімання) вартості.</p> <p>Визначення митної вартості товару на основі додавання вартості.</p> <p>Резервний метод визначення митної вартості товару.</p> <p>Особливості застосування адміністративних важелів коригування митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон країни.</p> <p>Використання Правил ІНКОТЕРМС для визначення митної вартості. Світова практика визначення митної вартості товарів.</p>	2	1
5.	<p>Тема 5. Митні платежі</p> <p>Митні платежі – інструмент системи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності. Митні платежі як джерело доходів до бюджету держави.</p> <p>Митний тариф і особливості його нарахування. Економічні наслідки застосування митного тарифу для країни. Вплив митного тарифу на національного споживача і діяльність вітчизняного виробника. Тарифні пільги і преференції.</p> <p>Механізм нарахування непрямих податків при проведенні експортно-імпортних операцій.</p> <p>Плата за послуги митних органів.</p> <p>Визначення країни походження товару з метою митного оподаткування.</p>	2	1
6.	<p>Тема 6. Нетарифне регулювання ЗЕД</p> <p>Нетарифні інструменти митного регулювання ЗЕД, їхні види.</p> <p>Ліцензування і квотування зовнішньоторговельних операцій.</p> <p>Побічний протекціонізм як інструмент нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі. Адміністративні методи стимулювання експорту в умовах вступу до СОТ.</p> <p>Переваги та недоліки нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі. Світова практика використання нетарифних інструментів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p>	1	0,5
<p>Змістовий модуль 3.</p> <p>Система митного оформлення та митного контролю</p>			
7.	<p>Тема 7. Митне оформлення</p> <p>Сутність і призначення митного оформлення товарів та ТЗ.</p> <p>Документи для митного оформлення товарів і ТЗ. Види декларацій.</p> <p>Декларування митної вартості. Застосування тимчасової, попередньої, періодичної та додаткової декларацій. Система електронного декларування товарів. “Електронна митниця”.</p>	2	0,5

8.	<p>Тема 8. Оподаткування товарів і ТЗ, які переміщують громадяни через митний кордон</p> <p>Порядок ввезення на митну територію України та вивезення за її межі товарів і транспортних засобів громадян. Визначення митної вартості товарів і транспортних засобів, які переміщуються громадянами.</p> <p>Особливості міжнародних поштових відправлень. Переміщення і митне оформлення валютних цінностей громадян. Порядок переміщення (пересилання) фізичними особами платіжних інструментів через митний кордон України. Предмети офіційного та особистого користування у митній справі.</p>	1	0,5
9.	<p>Тема 9. Митний контроль</p> <p>Види порушень митних правил. Контрабанда. Відповідальність за порушення митних правил і процедур.</p> <p>Принципи і форми митного контролю. Спеціальні види контролю на митному кордоні України. Митний контроль за переміщенням валютних цінностей. Валютний контроль. Контроль за товарами, що переміщуються між митницями на території України.</p> <p>Сутність і завдання митної статистики. Статистика митної торгівлі. Спеціальна митна статистика.</p> <p>Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності. Інформаційні технології у митній справі.</p>	1	0,5
<p>Змістовий модуль 4.</p> <p>Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах світової економічної інтеграції</p>			
10.	<p>Тема 10. Митні аспекти світової економічної інтеграції</p> <p>Сучасний стан і перспективи розвитку митно-тарифних відносин в умовах глобалізації. Митно-тарифні аспекти світової економічної інтеграції. Світова організація торгівлі та реалізація економічних інтересів країни за умов участі у митному союзі. Вимоги СОТ до митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності держави. Митні інтереси та митна безпека держави.</p> <p>Україна – ЄС: партнерство і співробітництво. Всесвітня митна організація як суб'єкт регулювання митно-тарифних відносин. Особливості організації митної справи у зарубіжних країнах.</p>	2	-
Разом		14	6

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента є важливим способом оволодіння матеріалом дисципліни, набуття необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. У ході такої роботи використовують національне та міжнародне законодавство, навчальну, спеціалізовану економічну літературу, а також наукові публікації, аналітичні матеріали, методичне забезпечення курсу. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань, які передбачають:

- оцінювання діяльності митного поста;
- порівняльна характеристика митних режимів;
- обчислення митної вартості та нарахування митних платежів;
- дослідження митних систем іноземних держав та пошук напрямів розвитку митної справи в Україні.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Загальна концепція митної справи			
1.	Тема 1. Теоретичні основи митної справи <ul style="list-style-type: none"> • Вільна торгівля та необхідність її регулювання • Сучасні теорії вільної торгівлі • Історія розвитку митної справи • Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності 	4	8
2.	Тема 2. Митна система України <ul style="list-style-type: none"> • Основні положення Митного кодексу України • Роль міжнародних конвенцій та угод у формуванні митної системи України • Інститути митної інфраструктури в Україні • Характеристика діяльності митного поста 	4	8
Змістовий модуль 2. Інструменти митного регулювання зовнішньоекономічних відносин			
3.	Тема 3. Митні режими <ul style="list-style-type: none"> • Транзит • Вільна митна зона • Митний склад • Безмитна торгівля • Переробка на митній території • Переробка за межами митної території • Знищення або руйнування • Відмова на користь держави • Спільні та відмінні риси визначених митних режимів 	4	4

4.	Тема 4. Митна вартість <ul style="list-style-type: none"> Світова практика визначення митної вартості Використання Правил ІНКОТЕРМС в обчисленні митної вартості Оцінка товарів у митних цілях та трансфертне ціноутворення Обчислення митної вартості товарів 	6	10
5.	Тема 5. Митні платежі <ul style="list-style-type: none"> Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності Визначення країни походження товару для митних цілей Нарахування мита, акцизного податку та податку на додану вартість 	8	10
6.	Тема 6. Нетарифне регулювання ЗЕД <ul style="list-style-type: none"> Побічний протекціонізм як інструмент нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі Адміністративні методи стимулювання експорту в умовах вступу до СОТ. Світова практика використання нетарифних інструментів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 	4	6
Змістовий модуль 3. Система митного оформлення та митного контролю			
7.	Тема 7. Митне оформлення <ul style="list-style-type: none"> Сутність і призначення митного оформлення товарів та ТЗ. Документи для митного оформлення товарів і ТЗ Види декларацій. Застосування тимчасової, попередньої, періодичної та додаткової декларацій. Декларування митної вартості. Система електронного декларування товарів. “Електронна митниця”. 	4	5
8.	Тема 8. Оподаткування товарів і ТЗ, які переміщують громадяни через митний кордон <ul style="list-style-type: none"> Порядок ввезення на митну територію України та вивезення за її межі товарів і транспортних засобів громадян. Визначення митної вартості товарів і транспортних засобів, які переміщуються громадянами. Особливості міжнародних поштових відправлень. Переміщення і митне оформлення валютних цінностей громадян. Порядок переміщення (пересилання) фізичними особами платіжних інструментів через митний кордон України. Предмети офіційного та особистого користування у митній справі. 	4	5
9.	Тема 9. Митний контроль <ul style="list-style-type: none"> Спеціальні види контролю на митному кордоні України. Митний контроль за переміщенням валютних цінностей. Статистика митної торгівлі. Спеціальна митна статистика. Єдине митне вікно. Інформаційні комунікації у митній справі 	4	10

Змістовий модуль 4.

Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах світової економічної інтеграції

10.	<p>Тема 10. Митні аспекти світової економічної інтеграції</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сучасний стан і перспективи розвитку митно-тарифних відносин в умовах глобалізації. Митно-тарифні аспекти світової економічної інтеграції. • Світова організація торгівлі та реалізація економічних інтересів країни за умов участі у митному союзі. Вимоги СОТ до митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності держави. • Митні інтереси та митна безпека держави. • Україна – ЄС: партнерство і співробітництво. • Всесвітня митна організація як суб'єкт регулювання митно-тарифних відносин. • Особливості організації митної справи у зарубіжних країнах.	6	10
Разом		48	76

7. Методи навчання

Головними методами навчання, використовувани у ході викладання навчальної дисципліни “Митна справа”, є:

- метод передачі і сприйняття навчальної інформації, стимулювання наукового інтересу (лекції, ілюстрації, презентації, ситуаційні завдання, обговорення);

- метод практичного засвоєння курсу за допомогою складання тестових завдань, вирішення практичних задач і ситуацій, дискусій з метою набуття умінь та практичних навичок (практичні заняття);

- метод підсумкового контролю з допомогою періодичного виконання письмових робіт за тематикою лекційних і практичних занять;

- метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, вирішення задач, підготовки усних повідомлень з актуальної тематики, виконання індивідуальних робіт на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів), написання наукових праць з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь і практичних навичок (самостійна робота);

- методи усного та письмового контролю (практичні заняття, самостійна робота);

- електронні матеріали з дисципліни та інших пов'язаних курсів у системі (платформі) електронного навчання Moodle.

8. Методи контролю

Знання студентів з навчальної дисципліни “Митна справа” оцінюють на підставі поточно-модульного контролю знань – заліку, за 100-бальною шкалою.

Бали нараховують за таким співвідношенням:

- практичні/самостійні/індивідуальні роботи тощо: 80% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 80;
- контрольні заміри (модулі): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20;

На підставі додавання балів за практичні/самостійні та контрольні роботи відбувається оформлення заліку, максимальна кількість балів 100.

Загалом протягом семестру 100 балів.

З метою перевірки якості підготовки, знань та умінь студента з дисципліни використовують такі засоби оцінювання:

- для поточного контролю – усне опитування, проведення тестування, розгляд проблемних ситуацій;

- для проміжного контролю – тестування, дискусії, виконання індивідуальних робіт;

- для підсумкового контролю – виконання підсумкового завдання.

Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни “Митна справа” є:

- 1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- 2) виконання самостійних (індивідуальних) завдань;

3) написання підсумкової роботи.

Для оцінювання систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховують:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях;
- активність при обговоренні дискусійних питань;
- результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

У ході виконання підсумкових завдань враховують загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.

Для оцінювання самостійної роботи (індивідуальних завдань) враховують: ступінь опрацювання та засвоєння навчальної теми в цілому чи окремих питань, актуальність і змістове наповнення підготовлених робіт, прикладне та практичне значення виконаних завдань тощо.

Проміжний контроль проводять письмово із використанням тестів та описових питань.

Про порядок вивчення та оцінювання знань з дисципліни студентів інформують протягом семестру.

Письмові роботи. Студенти виконуватимуть декілька видів письмових робіт (оцінювання діяльності митного поста, порівняння митних режимів, аналітичні завдання, аналіз митних систем зарубіжних країн тощо).

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Вони мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховують бали, отримані на поточному тестуванні, усному опитуванні, самостійній роботі на підставі виконаних індивідуальних завдань та підсумкових замірів знань. При цьому обов'язково враховують присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти за результатами вивчення дисципліни “Митна справа”:

Поточне оцінювання та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
5	10	10	10	15	5	15	10	10	10	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

При оформленні результатів вивчення дисципліни використовують таблицю відповідності оцінювання знань студентів за різними системами:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	За національною шкалою
		Екзаменаційна оцінка
90 – 100	A	Відмінно
81-89	B	Добре
71-80	C	
61-70	D	Задовільно
51-60	E	
0-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання

Успішність навчання студентів оцінюється за чотирибальною шкалою:

“Відмінно”: студент має міцні та системні знання з усього теоретичного та практичного матеріалу курсу, може чітко сформулювати сутність і особливості ведення митної справи; розуміє зміст її принципів, інструментів, моделей; розмежує завдання митних органів за територіальним та функціональним підходами; може оцінити специфіку та процедуру застосування певного митного режиму; володіє методикою визначення митної вартості, нарахування митних платежів; має навички митного декларування; ґрунтовно обізнаний з порядком переміщення громадянами товарів і транспортних засобів через митних кордон; вирізняє методи митного контролю та обґрунтовує використання інформаційних технологій у митній діяльності; обізнаний з організацією митної справи у провідних країнах світу та може надати рекомендації щодо напрямів її розвитку в Україні.

Із загального обсягу студент правильно виконує 90-100 % завдань.

“Добре”: студент знає програмний матеріал повністю, має уявлення про особливості митної справи, однак не може вийти за межі теми. Виконує практичні завдання (оцінювання роботи митного поста, порівняння митних режимів, обчислення митної вартості та нарахування митних платежів, характеристика митних систем зарубіжних країн), водночас може допустити деякі помилки та недопрацювання. Відтворення знань має переважно

репродуктивний характер.

Із загального обсягу студент правильно виконує 71-90 % завдань.

“Задовільно”: студент знає основні теми курсу, має уявлення про організацію митної справи в державі, інструментів її провадження, однак знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях.

Студент спроможний розв’язати прості завдання. Із загального обсягу студент правильно виконав 51-70 % завдань.

“Незадовільно” з можливістю повторного складання» (FX): студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє основами митної справи у теорії та практиці господарювання. Погано ознайомлений з методикою обчислення митної вартості та митних платежів, має труднощі у розумінні концептуальних категорій навчального курсу. Недостатньо обізнаний з процедурами митного оформлення та митного контролю. Практичні навички на рівні розпізнавання.

Із загального обсягу студент правильно виконав не більше 50 % завдань.

10. Методичне забезпечення

1. Микуляк О.В. Конспект лекцій з дисципліни «Митна справа» на паперових та електронних носіях.
2. Микуляк О.В. Методичні вказівки до виконання індивідуальних завдань з дисципліни “Митна справа” для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, ЛНУ імені Івана Франка, м. Львів. 2023.

11. Рекомендована література

Базова

1. Гребельник О. Митна справа: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 400 с.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 №4495-IV, чинний (зі змінами і доповненнями)
3. Митна справа: підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 572 с.
4. Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. В. Додіна. Київ: Видавництво “Професіонал”, 2020. 688 с.
5. Про Митний тариф України. Закон України від 04.06.2020 № 674-IX, чинний (зі змінами та доповненнями).

допоміжна:

6. Замасло О. Т. Податкова система: навч. посібник / О. Т. Замасло. І. І. Приймак, О. В. Грін; МОНМС України. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 377 с.
7. Мережко Н.В. Митна справа: підручник / Н.В. Мережко, П.В. Пашко, О.В. Рождественський; за ред. П.В. Пашка. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 572 с. (Серія “Митна справа”).
8. Митні інформаційні технології : навч. посібник / О. Ф. Волик, О. В. Кашеєва, І. В. Дорда, П. В. Пашко [та ін.] ; за ред. П. В. Пашка ; передм. А. В. Толстоухова. К. : Знання, 2011. 391с.
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI, чинний (зі змінами та доповненнями).
10. Про зовнішньоекономічну діяльність. Закон України від 16.04.1991 №959-XII, чинний (зі змінами та доповненнями).

Інтернет-ресурси

11. Все про зовнішньоекономічну діяльність. URL: <http://mdoffice.com.ua/>
12. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
13. Інкотермс 2020. URL: <https://incoterms2020.com.ua/>
14. Останні дані макроекономіки, фінансового законодавства, ринку цінних паперів, фінансова, податкова енциклопедії. URL: [http:// www.fin.org.ua/](http://www.fin.org.ua/)
15. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>